

Analýza trestné činnosti volených funkcionářů územních samosprávných celků

Mgr. Jiří Pavlík
náměstek nejvyššího státního
zástupce

Praha 17. 10. 2019

Obsah:

1. Zadání analýzy, metodologie
2. Trestní řízení vůči voleným funkcionářům v číslech
3. Trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku (z nedbalosti)
4. Odsouzené případy
5. Doporučení a opatření k nápravě

Zadání analýzy

Nepřesné informace ve veřejném prostoru:

údajně nadměrný počet trestních stíhání a přehnaná represe orgánů činných v trestním řízení

Konkrétní zadání zákonodárců:

požadavek na analýzu a přehled k aplikaci § 221 trestního zákoníku (trestný čin porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti), a to v obecné rovině a dále se zaměřením na členy volených orgánů územních samosprávných celků, jakož i souhrnně k trestní odpovědnosti členů volených orgánů územních samosprávných celků

Metodologie

Reprezentativní data:

údaje o trestních řízeních od 96 státních zastupitelství z celé ČR

Časový rámec:

údaje za období let **2013-2017**

maximálně aktuální, zároveň dostatečně dlouhá doba pro obecné zhodnocení
posuzováno k rozhodnému datu 31.12.2017

Věcné kritérium:

zaměřeno na trestnou činnost

- zastupitelů
- radních
- starostů (místostarostů, náměstků)

pouze trestné činy **související s výkonem funkce**

Základní zjištění

Zcela zanedbatelný zlomek trestné činnosti

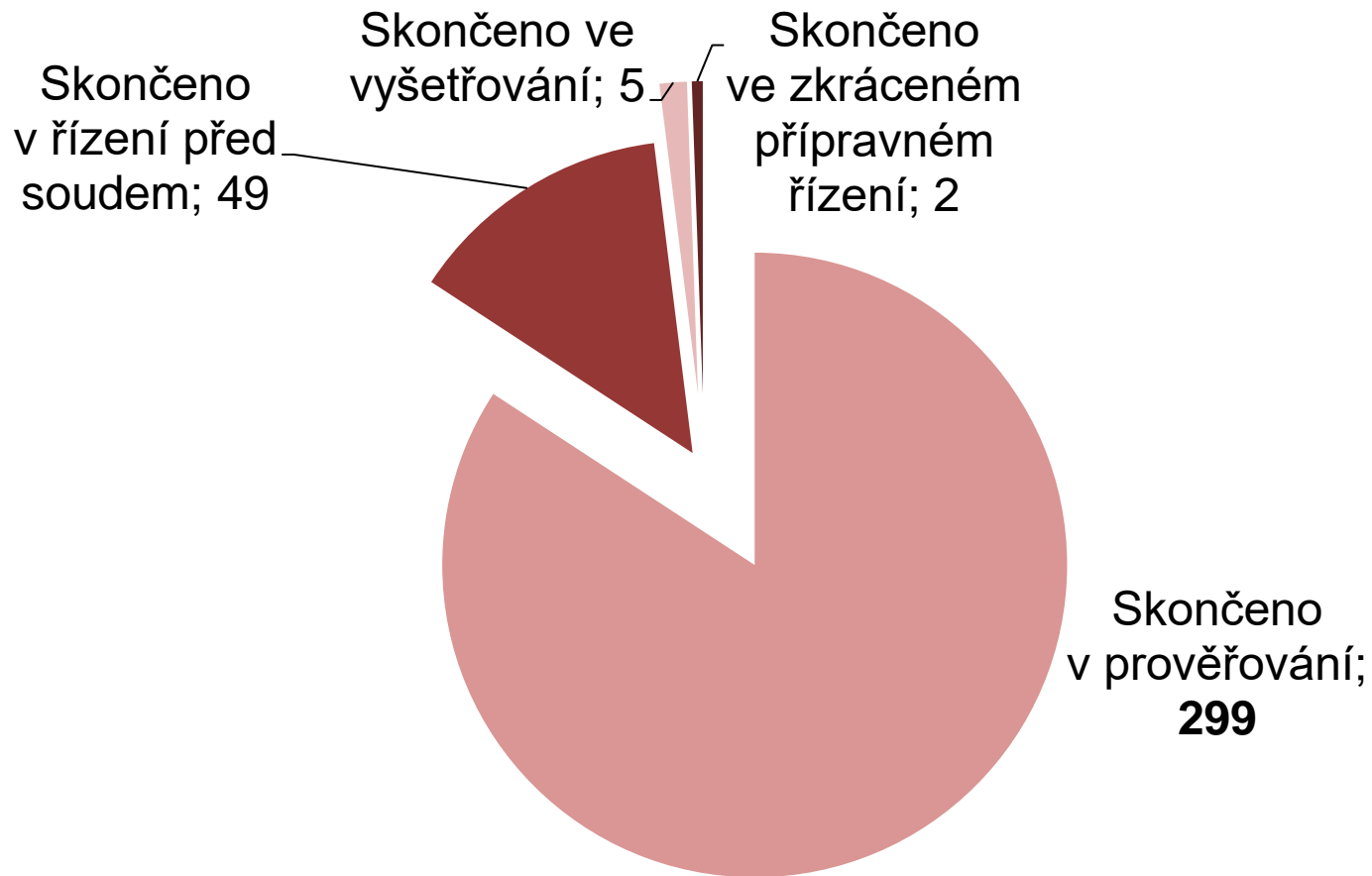
méně než **0,03 %** ze všech trestních řízení

za 5 let **438** případů z celkového počtu **1 331 328** trestních řízení

Celkem ve všech cca **6 200** obcích, městech a krajích ČR působí zhruba **60 000** zastupitelů.

Trestní stíhání se dotkne **desítek osob** ročně.

84,2 % uzavřených věcí skončeno ve fázi prověřování*

*) nezahrnuje 83 věcí ve sledovaném období neskončených

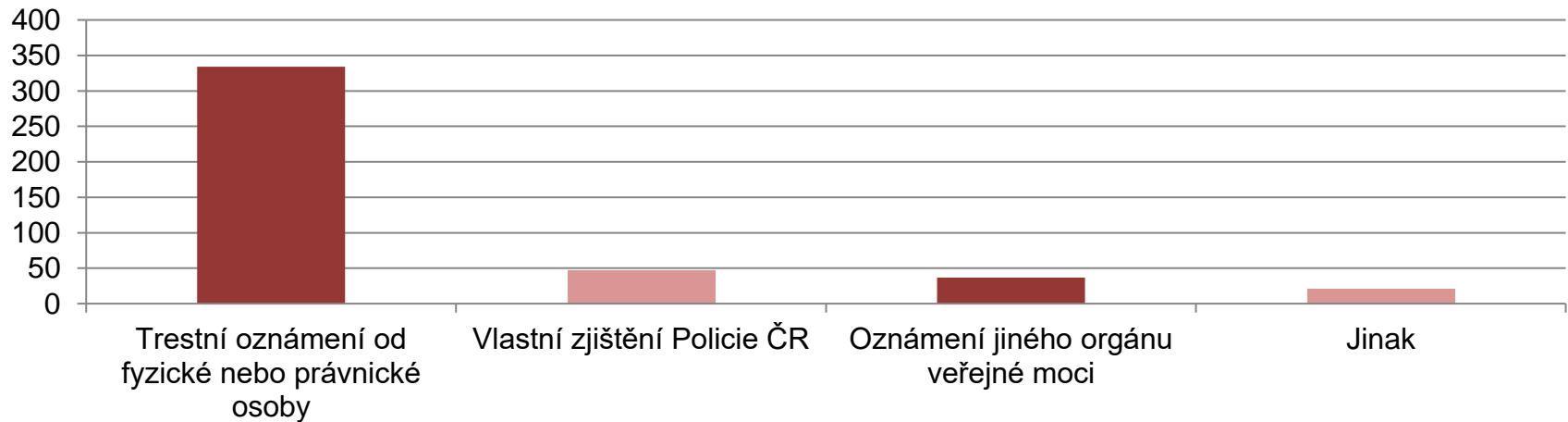
To znamená, že...

naprostá většina prověřovaných případů **končí odložením**,
aniž by bylo zahájeno trestní stíhání

přípravné řízení je kvalitní a **dokáže filtrovat** případy,
kde se trestná činnost neprokázala

státní zástupci přistupují **odpovědně** k výkonu dozoru

Zdroj poznatků

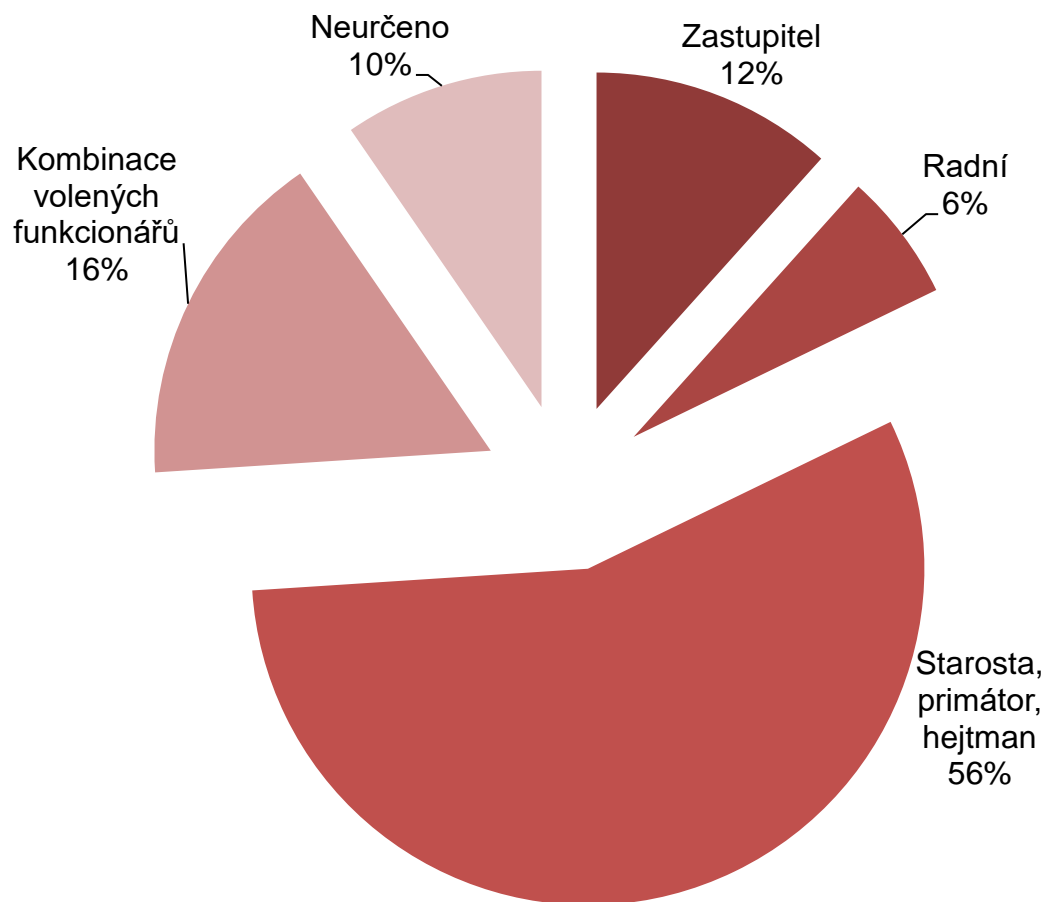

76,3 % zahájených trestních řízení vychází z **trestních oznámení od fyzických či právnických osob**

vyvrací argumenty o údajném přepjatém aktivismu orgánů veřejné moci

Typ funkce

Další zjištění ...

56,2 % trestních řízení (246 ze 438 případů)

vedeno vůči osobám v pozici **starosty/primátora/hejtmana**

58,9 % trestních řízení (258 případů)

vedeno vůči **jediné osobě** ve volené funkci

pouze 1,6 % trestních řízení (7 případů)

vedeno vůči **celému zastupitelstvu**

Řízení před soudem

Pouze 49 z 355 uzavřených případů (13,8 %) skončilo před soudem

(rozhodnutí soudu se týkala 91 osob)

z toho:

ve **24** kauzách (49,0 %) – vydán odsuzující rozsudek
(celkem 33 obžalovaných uznáno vinnými)

v **19** kauzách (38,8 %) – částečné zproštění
soud zprostil alespoň některého z obviněných

v **16** kauzách (32,6 %) – úplné zproštění
(celkem zproštěno 40 osob)

Řízení před soudem

Důležité:

z 19 trestních věcí, kde došlo ke zproštění obžaloby,
byl u **9** věcí vydán **alespoň jeden odsuzující rozsudek**
(47,3 %),

tedy ani soudy neposuzovaly dané případy jednotně

v **6** kauzách soud rozhodl jinak (např. trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno, zastaveno s ohledem na promlčení či byla věc postoupena jinému orgánu k projednání přestupku)

Délka řízení

U věcí skončených ve stadiu prověřování

81,8 % případů skončeno do doby 12 měsíců

Jen u minima případů (5,1 %) trvalo řízení déle než 24 měsíců

U věcí skončených před soudem

67,3 % řízení netrvalo déle než 12 měsíců

87,8 % řízení končících před soudem
je uzavřeno do 24 měsíců

Porušení povinností při správě cizího majetku z nedbalosti

§ 221 trestního zákoníku

požadavek zadavatele - zaměřit se na stíhání tohoto trestného činu

minimálně zastoupeno:

pouze 19 z 438 evidovaných trestních věcí

z toho:

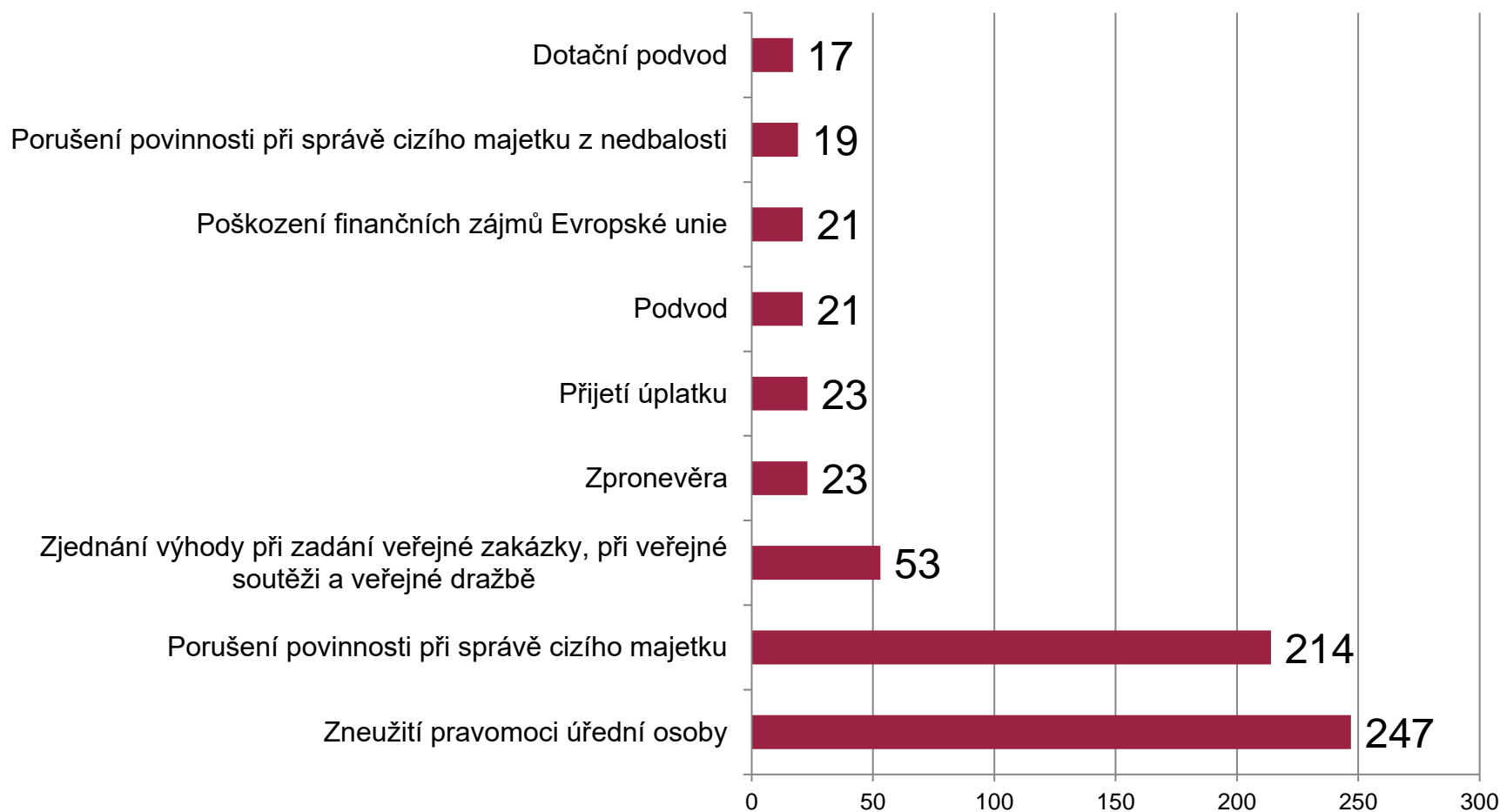
13 skončeno v prověřování odložením věci

2 věci skončily před soudem zproštěním obžaloby

**Mnohem četnější případy souvisejícího úmyslného deliktu
(§ 220) – 214 případů**

Nejčastěji kvalifikované trestné činy

Příklady odsouzených skutků

Starosta vytvořením fiktivních smluv a dalších dokumentů předkládaných obecnímu zastupitelstvu vylákal od obce více než 2 650 000 Kč.

Starosta si neoprávněně z pokladny obce přisvojil částku v souhrnné výši více než 4 100 000 Kč za současného vytvoření dokladů o nerealizovaných nákupech a pracích ve prospěch obce.

V postavení radního a současně kandidáta politické strany při nadcházejících komunálních volbách pod pohrůžkou ztráty práce přinutil poškozeného, aby přiměl svoji manželku k odstoupení z kandidátní listiny pro stejné volby, a pokud to zajistí, slíbil mu zadání prací pro městskou část, které má nadcenit s tím, že mu takto budou uhrazeny, předal mu hotovost ve výši cca 3 000 Kč, listiny k odstoupení jeho manželky z kandidátní listiny, dvě vstupenky na veletrh a dále žádal zajištění hlasů pro politickou stranu pro stejné komunální volby s tím, že za každý takový hlas mu bude vyplacena částka ve výši 200 Kč.

Starosta uložil místostarostovi, aby upravil zápisy a usnesení z jednání zastupitelstva tak, aby obsahovaly schválení smluv o úvěru, aniž by byl takový bod projednán zastupitelstvem, a následně na základě takto upravených a nepravdivých dokladů uzavřel dvě úvěrové smlouvy.

Starosta nepředával přestupkové komisi obce, s níž měla domovská obec uzavřenou veřejnoprávní smlouvu, k projednání přestupkové spisy se záměrem vyhnout se povinnosti hradit poplatek za projednaný přestupek.

Starostka obce přijala finanční hotovost z prodeje vytěženého dřeva, tuto neodevzdala k zaúčtování a ponechala si ji pro svoji potřebu.

Místostarosta obce se ve třech případech vydával za pracovníka orgánu sociálně-právní ochrany dětí a takto neoprávněně vnikl do obydlí jiného.

Více volených funkcionářů města se dopustilo manipulace při zadávání veřejných zakázek na provedení stavebních prací, když sjednali některým dodavatelům výhodnější podmínky na úkor jiných dodavatelů a čin spáchali jako členové hodnotící komise, zástupci vyhlášovatele a členové organizované skupiny.

Starostka zfalšovala podpisy na dohodách o provedení prací pro obec, poté dala účetní pokyny pro zpracování výplat a peníze si přivlastnila pro svoji potřebu.

Starosta bez vědomí zastupitelstva při sjednávání účelového úvěru předložil padělaný zápis z jednání zastupitelstva, následně bance předložil nepravdivé faktury a neoprávněně inkasoval peníze, dále zadal pokyn ke zpětnému odkupu podílových listů fondu a peněžní prostředky nechal zaslat na svůj účet, nadto zpronevěřil peníze a věci, k nimž měl z titulu své funkce přístup.

Zastupitel požádal prodávajícího o úplatek za zajištění koupě pozemku za cenu pro prodávajícího výhodnou.

Člen zastupitelstva a starosta obce v zjištěném úmyslu neoprávněně převedl z bankovních účtů obce na svoje účty finanční prostředky ve výši přes 1 500 000 Kč.

Závěry a doporučení

Problematiku trestné činnosti volených funkcionářům územních samospráv nelze posuzovat jen podle výšeče mediálně sledovaných kauz

Analýza dokládá, že orgány činné v trestním řízení věnují ve svém souhrnu daným trestním řízením odpovídající pozornost, vyřizují je ve standardních časových lhůtách odpovídajících danému typu kriminality a především postupují v souladu se zákonem, uvážlivě a nikoliv nedůvodně aktivisticky

Závěry a doporučení

Využití analýzy

pro státní zástupce i policii (metodika)

pro zástupce územních samospráv (osvěta, prevence)

pro další instituce – partnery územních samospráv

Vodítkem rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu

Prevence – snížení rizika stíhání

Vzdělávání osob činných ve volených orgánech územní samosprávy

Precizní vedení zápisů jednání

Znalost pravidel pro hospodaření s majetkem územních samosprávných celků

Děkuji za pozornost ...